

Religious Studies

TWICE A YEAR ACADEMIC REVIEW

X-966-1011NSSI

Cilt: 20 Sayı: 52
Temmuz-Aralık 2017

Dinî Araştırmalar

ALTI AYLIK BİLİMSEL DERGİ

X-966-1011NSSI

Mehmet KALAYCI

The Autobiography of a Hanafî Scholar of the 7th/13th Century Anatolia Hidden in his Colophons: 'Alâ-i Aḥlâḥî and his Majmû'a

Mualla YILDIZ - F. Zeynep BELEN - Kübra TÜRKMEN ARSLAN - Halil İbrahim ÖZASMA

Defense Mechanism Against Mortality Salience in Turkish Muslim Politain

Sema ÇELEM

*Shia's References to Ahl Al-Bayt in the Stories of the Prophets:
-A Study On Al-Qummi's Tafseer -*

Ahmet Hamdi CAN - Betül CAN - Emad ALY

*The Semantic Change of Tenses in Arabic Sentences:
A Linguistic Study on Tafsîr of Beydâvî*

Niyazi AKYÜZ

Religious Founder as A Religious Authority Type in Sociology of Religion

Salihe ESEN

Counter Reformation and Dominican Order

Emre ÜRER

A Review of Death and Mourning in Children

Rıfat ATAY - Halil ARSLAN

Three Periods, Three Calendars: An Analysis of the Discourses of Diyanet in the Examples 2002, 2007 and 2011 Calendars

Sıddık BAYSAL

Epistemological Basis of Ta'wil in Tafsir: The Case of Abu'l-Barakat Al-Nasafi

Tuba Nur UMUT

*Albert Borgmann's Phenomenological Approach to Technology:
The Device Paradigm and His Call for Focal Concerns*

Rıfat SUYARGULOV

The Thought of Musa Carullah Concerning Extensity of Allah's Mercy

Dinî Araştırmalar

Mehmet KALAYCI

7./13. Yüzyıl Anadolu'sunda Yaşamış Bir Hanevî Âlimin Ferağ Kayıtlarında Saklı Otobiyografisi: 'Alâ-İ Aḥlâḥî ve Mecmû'ası

Mualla YILDIZ - F. Zeynep BELEN - Kübra TÜRKMEN ARSLAN - Halil İbrahim ÖZASMA

Ölümlük Bilinci Karşısında Türkiye'de Müslümanlar Tarafından Kullanılan Savunma Mekanizmaları

Sema ÇELEM

Şîa'nın Peygamber Kıssalarına İlişkin Rivayetlerde Ehl-i Beyt'e Atıfları - Kummî Tefsiri Özelinde

Ahmet Hamdi CAN - Betül CAN - Emad ALY

تغير المعنى الزمني داخل الجملة العربية دراسة لغوية في تفسير البيضاوي

Niyazi AKYÜZ

Din Sosyolojisi'nde Bir Dini Otorite Tipi Olarak Din Kurucusu

Salihe ESEN

Karşı Reform Hareketi ve Dominikenler

Emre ÜRER

Çocuklarda Ölüm ve Yaş Üzerine Bir İnceleme

Rıfat ATAY - Halil ARSLAN

Üç Dönem, Üç Takvim: 2002, 2007 ve 2011 Yılları Takvimleri Örneğinde Diyanet Söyemini Analizi

Sıddık BAYSAL

Tefsirde Te'vilin Epistemolojik Dayanakları: Ebu'l-Berekât en-Nesefî Örneği

Tuba Nur UMUT

Albert Borgmann'ın Fenomenolojik Teknoloji Yaklaşımı: Cihaz Paradigması ve Mıhrakî Kaygılara Çağrı

Rıfat SUYARGULOV

Musa Carullah'ın İlahi Rahmetin Genişliği Hakkındaki Düşüncesinin Değerlendirilmesi

Vol: 20 Num.: 52
July-December 2017

RS

DA

Cilt: 20 Sayı: 52
Temmuz-Aralık 2017

DİNİ ARAŞTIRMALAR

Temmuz - Aralık 2017, Cilt:20, Sayı: 52

ISSN: 1301-966-X

Tübitak/Ulakbim, TR Dizin tarafından dizinlenmekte olan *Dini Araştırmalar Dergisi*, 31.10.2017 tarihinden itibaren INDEX COPERNICUS INTERNATIONAL, ERIH PLUS, PHILPAPERS: Bibliography of Philosophy, BROWZINE Academic Journal Collections, CROSSREF ve İSAM Articles on Theology Database Uluslararası indeksleri tarafından da dizinlenmektedir.

DİNİ ARAŞTIRMALAR

Cilt: 20 Sayı: 52
Temmuz - Aralık 2017
Altı ayda bir çıkar
Fiyatı: 25 TL

Yayın Türü

Yaygın ve Süreli

Dizgi

Leyla TAŞKESEN

Baskı

Uzun Dijital Matbaacılık
Zübeyde Hanım Mah. İstanbul Cad. İstanbul Çarşısı 48/48
06070 İskitler / ANKARA
Tel: (0312) 341 36 67

Basım Tarihi

Aralık 2017
ANKARA

Yönetim Yeri

Cihan Sk. No: 37/1 Sıhhiye/ANKARA

Redaksiyon

Mehmet Masatoğlu

Yazışma Adresi

Ahmet Erkan
A.Ü. İlahiyat Fakültesi
Bahçelievler/ Ankara

İrtibat Telefonu

Mehmet Masatoğlu 0505 250 96 88
diniarastirmalar98@gmail.com
web: www.diniarastirmalar.com.tr
dergipark.gov.tr/da

Posta Çeki Hesabı

Şahin Kızılabdullah adına 5791754
Bahçelievler/ANKARA

DİNİ ARAŞTIRMALAR

Hakemli Bilimsel Dergi

Altı ayda bir çıkar.

İmtiyaz Sahibi

Motif Yayıncılık Rek. Paz. ve Tic. Ltd. Şti. adına

Oğuzhan KUZUCU

Editör

Prof. Dr. Recai DOĞAN

Editörler Kurulu

Prof. Dr. Cemal TOSUN

Prof. Dr. Ahmet Hikmet EROĞLU

Prof. Dr. Abdulkadir DÜNDAR

Doç. Dr. İhsan ÇAPCIOĞLU

Doç. Dr. Yıldız KIZILABDULLAH

Yrd. Doç. Dr. Rabiye ÇETİN

Yrd. Doç. Dr. Cemil KUTLUTÜRK

Öğr. Gör. Fatma ÇAPCIOĞLU

Ar. Gör. Dr. Şahin KIZILABDULLAH

Ar. Gör. Dr. Fatma KENEVİR

Yazı İşleri Müdürü

Kaya KUZUCU

Danışmanlar Kurulu

Prof. Dr. Abdurrahman Küçük (Ankara Üniv.), Prof. Dr. Ahmet İnam (ODTÜ), Prof. Dr. Ali İsra Güngör (Ankara Üniv.), Prof. Dr. Ali Rafet Özkan (Kastamonu Üniv.), Prof. Dr. Asım Yapıcı (Çukurova Üniv.), Prof. Dr. Baki Adam (Ankara Üniv.), Prof. Dr. Durmuş Arık (Ankara Üniv.), Prof. Dr. Harun Güngör (Erciyes Üniv.), Prof. Dr. Hilmi Demir (Hitit Üniv.), Prof. Dr. Hüsnü Ezber Bodur (Sütçü İmam Üniv.), Prof. Dr. Kamil Çakın (Ankara Üniv.), Prof. Dr. Kazım Sankavak (Gazi Üniv.), Prof. Dr. Kemal Polat (Atatürk Üniv.), Prof. Dr. Mehmet Katar (Ankara Üniv.), Prof. Dr. Mehmet Özdemir (Ankara Üniv.), Prof. Dr. Mustafa Erdem (Ankara Üniv.), Prof. Dr. Niyazi Akyüz (Ankara Üniv.), Prof. Dr. Niyazi Usta (19 Mayıs Üniv.), Prof. Dr. Ömer Faruk Harman (Marmara Üniv.), Prof. Dr. Ramazan Buyrukçu (Süleyman Demirel Üniv.), Prof. Dr. Ramazan Uçar (Süleyman Demirel Üniv.), Prof. Dr. Sönmez Kutlu (Ankara Üniv.), Prof. Dr. Talat Sakallı (Süleyman Demirel Üniv.), Prof. Dr. Yunus Apaydın (Erciyes Üniv.), Prof. Dr. İbrahim Maraş (Ankara Üniv.), Prof. Dr. Yahya Michot, Prof. Dr. Hans-Georg Babke, Prof. Dr. Ebrahim Moosa, Prof. Dr. Martin Thurner, Prof. Dr. M. Nazif Mohib Shahrani, Prof. Dr. John Hare, Prof. Dr. John Valk, Prof. Dr. Jules Janssens, Prof. Dr. Frank Grifell, Prof. Dr. Erdal Toprakyaran, Doç. Dr. Zuhdija Hasanović, Doç. Dr. Yusuf Gökçalp (Çukurova Üniv.), Yrd. Doç. Dr. Cengiz Çuhadar (Kastamonu Üniv.), Yrd. Doç. Dr. Hakan Coşar (M. Akif Ersoy Üniv.), Yrd. Doç. Dr. İbrahim Kaplan (İnönü Üniv.), Yrd. Doç. Dr. Murat Gökçalp (Fırat Üniv.), Yrd. Doç. Dr. Önder Bilgin (Akdeniz Üniv.), Doç. Dr. Tuğrul Yürük (Çukurova Üniv.)

Editor'den...

Dini Araştırmalar Dergisi, 20. cilt 52. sayısı ile yeniden okuyucusu ile buluşmanın mutluluğunu yaşamaktadır. Bu sayımız, biri İngilizce biri Arapça olmak üzere onbir makale ve iki tanıtım yazısından oluşmaktadır. Mehmet Kalaycı, İslam mezhepleri tarihi alanıyla ilgili olan ve “7./13. Yüzyıl Anadolu'sunda Yaşamış Bir Hanefî Âlimin Ferağ Kayıtlarında Saklı Otobiyografisi: ‘Alâ-i Ahlâfî ve Mecnû‘ası” başlığını taşıyan yazısında, Hanefi geleneğine ait bir mecnû‘anın ferağ kayıtlarında geçen bilgilerden hareketle ‘Alâ-i Ahlâfî’nin hayat hikâyesini ortaya çıkarmaya çalışmaktadır. Mualla Yıldız, F. Zeynep Belen, Kübra Türkmen Arslan ve Halil İbrahim Özasma’nın birlikte kaleme aldıkları, “Defense Mechanism Against Mortality Salience in Turkish Muslim Population” başlıklı yazıda, 2016 yılında Başkent Ankara’da arka arkaya meydana gelen terör saldırılarından kaynaklanan dehşet karşısında insanların geliştirdikleri farklı savunma mekanizmaları nitel bir araştırma deseniyle belirlenmeye çalışılmaktadır. Sema Çelem, “Şîa’nın Peygamber Kıssalarına İlişkin Rivayetlerde Ehl-i Beyt’e Atıfları -Kummî Tefsiri Özelinde” başlığını taşıyan makalesinde, batınî yorumları ile dikkat çeken el-Kummî’nin Hz. Muhammed’den önceki peygamberlerin kıssalarında Hz. Ali ve Ehl-i Beyt’e dair rivayetler nakletmesinin mezhebî taassubun boyutunu göstermesi bakımından önemli olduğuna ilişkin eleştirisini okuyucusuyla buluşturmaktadır. Ahmet Hamdi Can, Betül Can ve Emad Aly’nin birlikte yazdıkları Arapça makalede, Beydavi Tefsiri Örneği’nde Arapça cümle yapılarındaki semantik değişimler dilbilimsel açıdan incelenmektedir. Niyazi Akyüz, “Din Sosyolojisi’nde Bir Dini Otorite Tipi Olarak Din kurucusu” başlıklı çalışmasında, özellikle Alman dinbilimci J. Wach’ın görüşlerine referansla din sosyolojisi literatüründe din kurucusunun dini otoritesini sorgulamaktadır. Salihe Esen, “Karşı Reform Hareketi ve Dominikenler” başlıklı makalesinde, Luther’in başlattığı reform hareketine karşı Katolik Kilisesi’nin başlattığı Karşı Reform hareketi döneminde yaşanan gelişmelere ve Dominiken Tarikatı’nın bu süreçte zor durumda kalan Katolik Kilisesi’ne yaptığı katkılara dikkat çekmektedir. Emre Ürer, “Çocuklarda Ölüm ve Yas Üzerine Bir İnceleme” makalesinde, çocuklardaki yas kavramına ve ölüm ya da nesne kaybıyla karşılaşan çocuğa nasıl yaklaşılması gerektiğine ilişkin bilgilere yer vermektedir. Rifat Atay ve Halil Arslan, “Üç Dönem, Üç Takvim: 2002, 2007 ve 2011 Yılları Takvimleri Örneğinde Diyanet Söyleminin Analizi” başlıklı makalelerinde, 2002, 2007 ve 2011 yılı Diyanet İşleri Başkanlığı takvimlerindeki metinleri, metin analizi yöntemiyle incelemektedir. Sıddık Baysal, “Tefsirde Te’vilin Epistemolojik Dayanakları: Ebu’l-Berekât en-Nesefî Örneği” başlıklı yazısında, yazıldığı

dönemde okurun beklentilerine cevap verebilme ve aynı lafızlarla iki farklı anlam düzeyini yakalayabilme kapasitesine sahip bir eserden hareketle, yorum-model ilişkisi bağlamında te'vilin epistemolojik temellerini tartışmaya açmaktadır. Tuba Nur Umut, "Albert Borgmann'ın Fenomenolojik Teknoloji Yaklaşımı: Cihaz Paradigması ve Mihrakî Kaygılara Çağrı" başlığını taşıyan çalışmasında, fenomenoloji geleneğine mensup çağdaş teknoloji felsefecilerinden Albert Borgmann'ın teknolojinin çağdaş yaşamımızı nasıl etkilediğini karakterize ettiği cihaz paradigmasını ve bu paradigmanın ahlâki sonuçlarını konu edinmeyi; cihaz paradigmasının etkisine karşı Borgmann'ın bir öneri olarak sunduğu "mihrakî şeylere ve uygulamalara" yaptığı çağrını değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Rifat Suyargulov, "Musa Carullah'ın İlahi Rahmetin Genişliği Hakkındaki Düşüncesinin Değerlendirilmesi" başlıklı bu sayımızın son makalesinde, Musa Carullah'ın cehennem ebedîliği hakkındaki değerlendirmelerini Türk okuyucusuyla buluşturmaktadır. Bu vesile ile dergimizin önceki sayılarına olduğu gibi bu sayımızda da yazar ve hakem olarak katkıda bulunan bilim insanlarına, yazıların dergimize kabulünden değerlendirme süreçlerine, baskıya hazırlık ve baskı işlemlerinin planlanıp sonuçlandırılmasına kadar her aşamada emeği geçen tüm gönül erlerine teşekkür ederim.

Prof. Dr. Recai DOĞAN

İÇİNDEKİLER

9 • Mehmet KALAYCI

7./13. YÜZYIL ANADOLU'SUNDA YAŞAMIŞ BİR HANEFÎ ÂLİMİN FERAĞ
KAYITLARINDA SAKLI OTOBİYOGRAFİSİ: 'ALĀ-İ AHLĀTĪ VE MECMŪ'ASI
*The Autobiography of a Hanafī Scholar of the 7th/13th Century Anatolia Hidden in his
Colophons: 'Alā-i Akhlāṭī and his Majmū'a*

33 • Mualla YILDIZ - F. Zeynep BELEN - Kübra TÜRKMEN ARSLAN - Halil İbrahim ÖZASMA

DEFENSE MECHANISM AGAINST MORTALITY SALIENCE IN TURKISH MUSLIM
POPULATION
*Ölümlük Bilinci Karşısında Türkiye'de Müslümanlar Tarafından Kullanılan Savunma
Mekanizmaları*

57 • Sema ÇELEM

ŞĪA'NIN PEYGAMBER KISSALARINA İLİŞKİN RİVAYETLERDE EHL-İ BEYT'E
ATIFLARI -KUMMĪ TEFSİRİ ÖZELİNDE
*Shia's References to Ahl Al-Bayt in the Stories of the Prophets:
-A Study On Al-Qummi's Tafseer -*

75 • Ahmet Hamdi CAN - Betül CAN - Emad ALY

تغير المعنى الزمني داخل الجملة العربية
دراسة لغوية في تفسير البيضاوي

The Semantic Change of Tenses in Arabic Sentences: A Linguistic Study on Tafsir of Beydāvī

99 • Niyazi AKYŪZ

DİN SOSYOLOJİSİ'NDE BİR DİNİ OTORİTE TİPİ OLARAK DİN KURUCUSU
Religious Founder as A Religious Authority Type in Sociology of Religion

111 • Salihe ESEN

KARŞI REFORM HAREKETİ VE DOMİNİKENLER
Counter Reformation and Dominican Order

131 • Emre ÜRER

ÇOCUKLARDA ÖLÜM VE YAS ÜZERİNE BİR İNCELEME

A Review of Death and Mourning in Children

141 • Rifat ATAY - Halil ARSLAN

ÜÇ DÖNEM, ÜÇ TAKVİM: 2002, 2007 VE 2011 YILLARI TAKVİMLERİ ÖRNEĞİNDE
DİYANET SÖYLEMİNİN ANALİZİ

*Three Periods, Three Calendars: An Analysis of the Discourses of Diyanet in the Examples
2002, 2007 and 2011 Calendars*

159 • Sıddık BAYSAL

TEFSİRDE TE'VİLİN EPİSTEMOLOJİK DAYANAKLARI:

EBU'L-BEREKÂT EN-NESEFÎ ÖRNEĞİ

Epistemological Basis of Ta'wil in Tafsir: The Case of Abu'l-Barakat Al-Nasafi

185 • Tuba Nur UMUT

ALBERT BORGMANN'IN FENOMENOLOJİK TEKNOLOJİ YAKLAŞIMI: CİHAZ
PARADİGMASI VE MİHRAKÎ KAYGILARA ÇAĞRI

*Albert Borgmann's Phenomenological Approach to Technology: The Device Paradigm and
His Call for Focal Concerns*

201 • Rifat SUYARGULOV

MUSA CARULLAH'IN İLAHİ RAHMETİN GENİŞLİĞİ HAKKINDAKİ
DÜŞÜNÇESİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

The Thought of Musa Carullah Concerning Extencity of Allah's Mercy

223 • Sümeyra ARICAN - Hasan SÖZEN - Vahdeddin ŞİMŞEK

KONGRE TANITIMI

1. DİN EĞİTİMİ KONGRESİ

(Darıca, 26-28 Ekim 2017)

229 • Mehmet AKIN

KİTAP TANITIMI

Gus Martin, Terörizm: Kavramlar ve Kuramlar

Çev. İhsan ÇAPCIOĞLU, Bahadır METİN